

FRANSIZ VERGİ SİSTEMİNE GENEL BİR BAKIŞ

A GENERAL VIEW ON FRENCH TAX SYSTEM

Ertunç AKSÜMER^(*)

ÖZ

Osmanlı Devletinden itibaren, ülkemizde Fransız teşkilat yapıları ve hukukunun izleri görülmektedir. Vergi sistemimizi ve mali teşkilatımızı oluşturmamız sırasında Fransız vergi sistemi ve mali teşkilat yapıları incelenmiş ve kimi zaman aynı düzenleme ve yapılar sistemimize adapte edilmiştir. 1789 yılına kadar düzenli bir vergi sistemi olmayan Fransa'da, bu tarihe kadar vergiler, devlet adına kilise ve lordlar tarafından toplanmıştır. 1789 İnsan ve Yurttaş hakları bildirgesi ile yasal zemine ve sistematığe kavuşan Fransız vergi sistemi 20. Yüzyıldan itibaren günümüzdeki temel yapısına ulaşmıştır. Fransa vergi sisteminde gelir üzerinden, harcama üzerinden ve servet üzerinden alınan vergiler olmak üzere üç ana vergi türü bulunmaktadır. Bu vergi türleri dışında değişik adlar altında alınan yerel vergi türleri de bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fransız Vergi Sistemi, Fransa Vergi Türleri, Fransa Vergi tarihi

ABSTRACT

The effects of French public administration structures and legislation can be seen in our country starting with the Ottoman Era. During the establishment of Turkish tax system and fiscal administration, the designers scrutinised the ones in France and sometimes adopted exactly the same. Until 1789, France had not had a regular tax system, and until then, taxes had been collected by the church and lords on behalf of the French State. Thanks to the 1789 Declaration of the Rights of Man and of the Citizen, tax system gained a legal basis and system and French tax system evolved into its current modern structure as of the Twentieth Century. There are three main types of taxes in France: income tax, consumption tax and wealth tax. Apart from these, there are also some local taxes under various names.

Key Words: French tax system, taxes in France, tax history of France

^(*) Vergi Müfettişi

1- GİRİŞ

Tarihsel sürecimize baktığımızda Osmanlı Devleti ve akabinde Cumhuriyetin kurulması ile Türkiye’de Fransız teşkilat yapıları ve hukukunun etkisi, yadsınamaz bir gerçek olmuştur. Yüzyıllar boyunca devlet teşkilâtımızda gerçekleştirilecek bir değişiklik ve yeni bir oluşum sırasında incelenen devletlerin başında Fransa gelmiştir. Özellikle İdare hukuku alanında yapılan düzenlemelerde Fransız sisteminden bire bir örnekler alınmıştır. Vergi sistemimiz ve mali teşkilatımızın oluşturulması sırasında da Fransız vergi sistemi ve mali teşkilat yapılarından örnekler alınmıştır. Çalışmamızın ilerleyen bölümlerinde görüleceği üzere vergi sistemimizle, Fransız vergi sistemi arasında birçok benzerlik görülmektedir. Bu çalışmamızda birçok alanda ilham kaynağımız olan Fransa’nın vergi sistemine genel anlamda değinmeye çalışacağız. Bir ülkenin vergi sistemini ayrıntılı bir şekilde bir makaleye sığdırmak mümkün değildir. Ancak Fransız vergi sistemi hakkında genel bir fikir edinmek için bu yazı kaleme alınmıştır.

2- KISACA FRANSIZ VERGİ TARİHİ

Fransa’da vergi alanında 1789 yılına gelene kadar derli toplu bir yapı yer almamıştır. Vergi yapılarında, oranlarında aşırı bir çeşitlilik olmuştur. 1789 yılına kadar, vergi, devlet adına kilise ve lordlar tarafından toplanmıştır.

Fransa’da vergilendirmenin yasal olma ihtiyacının ortaya çıkması ile birlikte ilk kanuni düzenleme 1789 İnsan ve Yurttaş hakları bildirgesinin 13. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre halk egemenliğinin sürdürülebilmesi ve idari giderler için, genel bir verginin kaçınılmaz olduğu, uygulanacak verginin, tüm vatandaşlar arasında eşit orantılı ve ödeme yeteneğine göre dağıtılacağı hüküm altına alınmıştır.¹

Madde 14’e göre ise, tüm vatandaşların kendileri ya da temsilcileri aracılığı ile ödediği verginin neden gerektiği, içeriği, kullanım yerleri ve verginin doğru oranda ve sürede alınıp alınmadığını öğrenme hakkına sahip oldukları belirtilmiştir. Diğer zorunlu harçların aksine bu madde de vergiler ilk kez bir yasama işlemi olarak değerlendirilmiştir.²

Bu ilke temelinde, vergi oranları ve her türlü toplama yöntemlerine ilişkin kurallar yasayla belirlenmiş, vergi mahkemelerin kontrolü altında, kendi uygulama şartlarını ve koşullarını öngören, parlamento tarafından belirlenen vergi kurallarının uygulanmasında yer almıştır.

Sonuç olarak, vergi idaresine vergi ile ilgili kanun çıkarma ve kanunlara yorum ve genelgeler yolu ile ekleme veya çıkarma yetkisi tanınmamıştır. Aksi işlemlerin hukuka aykırı olacağı ve vergi mükelleflerinin itirazı üzerine Fransız Danıştay (Conseil d’Etat) tarafından geçersiz kılınacağı belirtilmiştir. Buna göre, yasalara aykırı genelgeler mükellefler üzerinde bağlayıcı değildir.³

Fransa’daki mevcut vergi sistemi ise 20. yüzyılda şekillenmiştir. Fransız Devrimi’nin etkisi altında oluşturulan vergiler, en sonu, 1974 yılında olmak üzere kaldırılmıştır.

Fransa vergi sisteminde 3 ana vergi türü bulunmaktadır.

- Gelir üzerinden alınan vergiler

¹ “Déclaration des Droits de l’Homme et du Citoyen”(İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi), http://tr.wikisource.org/wiki/%C4%B0nsan_ve_Yurtta%C5%9F_Haklar%C4%B1_Bildirisi (ErişimTarihi:30.06.2014)

² Déclaration des Droits de l’Homme et du Citoyen”(İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi), http://tr.wikisource.org/wiki/%C4%B0nsan_ve_Yurtta%C5%9F_Haklar%C4%B1_Bildirisi (ErişimTarihi:30.06.2014)

³ http://www.impots.gouv.fr/portal/deploiement/p1/fichedescriptive_1006/fichedescriptive_1006.pdf,s:7, (ErişimTarihi: 01.07.2014)

- Harcama üzerinden alınan vergiler
- Servet üzerinden alınan vergiler

Bu vergi türleri dışında değişik adlar altında alınan yerel vergi türleri de bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada Fransız sisteminin ana yapısını oluşturan gelir, harcama ve servet üzerinden alınan vergiler hakkında bilgiler verilecektir.

3- GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

Fransa'da gelir üzerinden alınan vergiler üç kategoride yer almaktadır:

- Kurumlar Vergisi
- Kişisel Gelir vergisi
- Sosyal Harçlar

3.1- Kurumlar Vergisi

Fransa'da uygulanan kurumlar vergisi, şirketlerin ve diğer yasal tüzel kişilerin Fransa'da elde ettikleri tüm gelirler üzerinden ödenen yıllık bir vergidir. Fransa'da tüzel kişilik kazanmış bir şirket Fransa vergi kanunlarına göre tam mükellef sayılır. Eğer şirket Fransa'da yönetiliyor veya kontrol ediliyorsa, yine tam mükellef olarak kabul edilir.

Diğer tüm Avrupa Birliği ülkelerinin aksine sadece Fransa'da kurumlar vergisi mükellefleri sadece Fransa'da elde ettikleri gelirler üzerinden Kurumlar Vergisine tabi tutulmaktadır. Fransız vergi sistemine "ülkesellik" olarak yerini bulan bu ilkeye göre bir Fransız şirketi diğer ülkelerden elde ettiği gelir için Kurumlar Vergisine tabi olmayacaktır. Diğer bir anlatımla yabancı bir şirket sadece Fransa'da elde ettiği gelirden Kurumlar Vergisi ödeyecektir.⁴

Ancak bu kurula bir istisna getirilerek gerekli şartları yerine getiren Fransız şirketlerine Ekonomi Bakanlığı'nın izni ile konsolide kâr uygulama imkânı getirilmiştir. Konsolidasyona hak kazanmak için; ana şirket mutlaka diğerleri arasında Fransa'da kurumlar vergisine tabi olmalı ve %95'i veya fazlası direkt olarak Fransız kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sahip olunmamalıdır.

Fransa'da Standart kurumlar vergisi oranı %33,33'dür. Küçük ve orta ölçekli işletmeler indirimli orandan faydalanabilir.

Yıllık standart kurumlar vergisi 763.000 €'nin üzerinde olan şirketler %3,3 oranında sosyal güvenlik kesintisi adı altında ek vergi ödemektedirler. Yıllık cirosu 7.630.000 €'nin altında olan ve sermayesinin en az %75'i bireylerin sahipliğinde bulunan şirketler ise 38,120 €'ya kadar %15'lik indirimli kurumlar vergisi oranından faydalanabilmektedirler.

Hâsılatı 250 milyon Euro'yu aşan büyük şirketlere, toplam kurumlar vergisi oranını %35'e veya %3,3 oranında sosyal vergiye tabi olan büyük şirketler için %36,10'a yükselten, %5 oranında geçici ek vergi uygulanır.

Fransız vergi kanunları genel olarak, yabancı kaynaklı vergilerin mahsubuna izin vermemektedir. Fransız karasal sistemine göre vergiden muaf olmayan, yabancı vergiye tabi gelirler; ödenen yabancı vergiden arındırıldıktan sonra vergilendirilir. Bununla birlikte, kaynak ülkede stopaj vergilendirmesine tabi tutulmuş gelirler ile ilgili birçok vergi anlaşması, vergi mahsubu imkânı tanımaktadır.

⁴ <http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/taxation3.pdf;s:35>, (ErişimTarihi:01.07.2014)

Şirketlerin kâr payları üzerindeki iştirak kazançları istisnası genel olarak alıcının kâr dağıtımını yapan şirketin en az %5 hissesine sahip olması ve bu hisseleri en az 24 ay elinde bulundurması halinde uygulanmaktadır. Eğer iştirak istisnası uygulanırsa, kâr paylarının %95'i vergiden muaf olurken, arta kalan %5 maksimum %1,8 efektif vergi oranına tabi olacaktır. Bununla birlikte eğer şirket kâr dağıtımını yaptıktan kısa bir süre sonra birleşmeye gitmiş ve birleşme hisselerin iktisabından itibaren iki yıl içinde olmuş ise, ana şirket mutlaka iştirak istisnası rejimi kapsamı içinde dağıtım yapmak ve dağıtılan şirket hisselerinin zararlarının indirimi arasında tercih yapmalıdır.⁵

İştirak istisnası ayrıca eğer hisse senetleri 24 aydır elde tutuluyor ise, önemli yatırımların bir parçası şeklindeki hisselerin satışından elde edilen değer artış kazançlarına da uygulanır.

Kurumlar vergisi beyannameleri, normal olarak takip eden vergi yılının 30 Nisanı akşamına kadar veya takvim dışı mali yılının sonunda 3 ay içinde verilir. Geç ödemeler ve geç beyanname verme halleri %10 cezaya tabidir. Eğer verginin yeniden tarh edilmesi sonucunda ödenecek bir vergi mevcut ise, her ay için %0,4 oranında faiz uygulanır. Kötü niyet veya yasanın ihlali durumlarında özel cezalar uygulanır.

3.1.1- Kurum Stopaj Vergisi

Fransız şirketleri tarafından dar mükelleflere ödenen kâr payları, AB merkez - Şube Direktifi veya vergi anlaşmaları daha düşük vergi oranları öngörmedikçe, brüt kâr payı üzerinden %30 stopaj vergisine tabidir. Direktife göre, Fransız şirketleri tarafından nitelikli AB merkez şirketlerine ödenen kâr payları stopaj vergisinden muaf tutulmuştur.

Fransız şirketleri tarafından dar mükellef kredi sağlayıcılara ödenen faizler genel olarak stopaj vergisine tabi değildir.

Dar mükelleflere ödenen telif hakları %33,33 oranında stopaj vergisine tabidir. Bu vergi oranı, ikili vergi anlaşmaları veya AB Faiz ve Telif Hakları Direktifi hükümlerinden faydalanan, telif hakları gelirleri için azaltılabilir veya ortadan kaldırılabilir.

Fransa'da gerçekleşen veya yararlanılan komisyon ücretleri, danışmanlık ücretleri ve hizmet ücretleri; %33,33 oranında stopaj vergisine tabidir. Bu vergi oranı, ikili vergi anlaşmaları veya AB Faiz ve Telif Hakları Direktifi hükümlerinden faydalanan, telif hakları gelirleri için azaltılabilir veya ortadan kaldırılabilir.

Bir yabancı şirketin Fransız şubesinin vergi sonrası gelirinin dar mükellef şirkete dağıtılması uygun görülürse, bu dağıtılan kazanç %25 oranında şube kazançları vergisine tabi olur. Bu vergi oranı ikili anlaşmalar ile azaltılabilir veya kaldırılabilir ve eğer yabancı merkez ofisi AB içinde bulunuyor ve gelir vergisine tabi ise ödenmesi gerekmez.⁶

3.2- Kişisel Gelir Vergisi

Kişisel gelir vergisi, kişinin toplam gelirinden alınan kapsamlı vergidir. Aksi belirtilmedikçe kişinin net geliri üzerinden tek bir vergi alınır. Kişinin geliri arttıkça ödeyeceği vergide artmaktadır. Fransa'da artan oranlı vergi tarifesı uygulanmaktadır.

Fransız vergi sistemine göre kişisel gelirin yedi ayrı unsuru vardır. Bunlar:

- Ticari Kazançlar
- Ticari Olmayan Kazançlar

⁵ <http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/taxation3.pdf,s:36>, (ErişimTarihi:01.07.2014)

⁶ <http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/taxation3.pdf,s:38>, (ErişimTarihi:02.07.2014)

- Zirai Kazançlar
- Gayrimenkul Gelirleri
- Ücretler
- Yatırım Gelirleri
- Değer Artış Kazançları

Tam mükellefler, yurt içi ve dışındaki tüm gelirleri üzerinden gelir vergisine tabidir. Dar mükellefler ise sadece Fransız kaynaklı gelirleri üzerinden gelir vergisine tabidir.

Fransa'da ikamet eden bireyler Fransa'da yerleşik olarak değerlendirilirler. Normal olarak bir bireyin Fransa'da ikamet ettiğinin düşünülmesi için; kişinin esas ikametgâhının, iş merkezinin ve mesleki faaliyetinin veya mali çıkarlarının merkezinin Fransa'da bulunması gerekmektedir.

Evli çiftler, beraber ya da ayrı ayrı gelir vergisi beyannamesi doldurabilirler.

Vergilendirilebilir gelir genel olarak; emek gelirlerini, ticari kazançları, gayrimenkul sermaye iratlarını, yatırım gelirlerini ve değer artış kazançlarını içermektedir. Vergi kalkanına göre, toplam vergiler (varlık vergileri de dâhil) gelirin %50'si olan tavan tutara ulaşırsa, vergi mükellefi takip eden vergi yılında aşan miktarın iadesini talep edebilir. Örneğin: 2014 yılında bir vergi mükellefi, 2013 yılında ödediği vergilerin 2013 yılındaki gelirinin %50'sini aştığını iddia edebilir.

Gelir vergisi beyannamesi genel olarak vergi yılının bitimini takip eden 31 Mayıs'a kadar verilmelidir.

Fransa'da 2014 yılı gelirlerine uygulanacak tarife aşağıdaki gibidir.⁷

GELİR VERGİSİ TARİFESİ	VERGİ ORANI
6,011€'e kadar	%0
€6,012€ - €11,991€ arası	%5,5
€11,992€ - 26,631€ arası	%14
26,632€ - 71,397€ arası	%30
71,398€ - 151,200€ arası	%41
151,200€ yukarısı	%45

3.3- Sosyal Harçlar

Fransa sosyal güvenlik sistemi, kuruluş yılı olan 1945 yılından itibaren çoğunlukla gelir üzerinden alınan sosyal harçlarla finanse edilmiştir. Bu düzenleme, Fransa'yı çoğu sosyal harcamalarını vergilerden karşılayan Avrupalı partnerlerinden ayırmaktadır.

Sosyal güvenlik problemlerini çözmek için normal vergilere ek olarak konulan sosyal harçlar, Fransız vergi sisteminde normal bir vergi gibi sistemde yerini almıştır. Genel sosyal güvenlik katkı oranı %2,2'dir. Büyük kurumlar vergisi mükellefleri ise %3,3 oranında sosyal güvenlik katkısı ödemekle sorumludurlar.

1991 yılında yasal çerçeve kazanan, genel sosyal katkı, Fransa'da yaşayan bireylerin ve zorunlu sağlık sigortasından yararlanacak olanlar tarafından ödenir. Genel sosyal katkıdan elde edilen gelirler,

⁷ <http://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculation-tax-liability/rates/> (ErişimTarihi: 02.07.2014)

özellikle Ulusal Aile Ödeneği, emeklilik dayanışma Fonu gibi, sosyal güvenlik bütçelerine tahsis edilmektedir. Genel sosyal katkı uygulaması çok geniş bir tabana sahiptir. Çalışanların elde edilen gelirler üzerinden %7,5 oranında kesinti yolu ile genel sosyal katkı alınmaktadır. Yatırımlardan elde edilen gelire uygulanan oran %8.2'dir.⁸

4- HARCAMA ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

Fransız vergi hukukunda harcama üzerinden alınan vergiler hane halkı ve iş dünyasının harcamaları ve yatırımlar üzerinden tarh edilen vergiler olarak tanımlanmaktadır.

Fransa'da harcama üzerinden alınan vergilerden elde edilen gelirlerin yüksek olmasına rağmen bu tür vergilerden bazılarının kapsamı daraltılmıştır. Ancak bazı vergiler de bu politika yürütülmemiştir. Örneğin yerel petrol üretim vergileri hala önemli bir gelir kaynağı olarak varlığını sürdürmektedir.⁹

4.1- Katma Değer Vergisi

Avrupa kıtasında, Katma Değer Vergisi ilk olarak en geniş anlamıyla 1954 yılında Fransa'da uygulanmaya başlanmıştır. Fransa, Katma Değer Vergi sistemini uzun süre İngiltere'nin satış vergisi tezine karşın savunmuştur. İki ülke arasındaki bu tartışma uzun yıllar devam etmiş ve Katma Değer Vergisinin, Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye ülkeler tarafından, 1967 yılında ortak muamele vergisi olarak kabulü ile Katma Değer Vergisi lehine sonuçlanmıştır. Avrupa birliği, üye devletler arasında bir tek pazar yaratmak amacıyla, 1967 yılından itibaren yayımlanan bir dizi Katma Değer Vergisi düzenlemelerini üye Devletlerin kendi iç hukuklarına aktarılması zorunluluğu getirmiştir. Böylece üye ülkeler arasında Katma Değer vergisinin kanunlarının kapsamı, vergi tabanı, vergi sorumluluğu, mal ve hizmet sunumu ve raporlama şartları kısmen uyumlu hale getirilmiştir.

Fransız vergi hukuku kaynaklarında KDV, Fransa'da sağlanan mal ve hizmetler üzerinden alınan genel bir tüketim vergisi olarak tanımlanmıştır.

KDV, Fransa'da geçerli olan bir vergi olmakla birlikte, yapılan yasal düzenlemeler ile Korsika, Monako Prensliği, Guadeloupe, Martinique ve La Réunion bölgelerini kapsayan bir vergi türü haline gelmiştir.

KDV malların satışı ve hizmetlerin ifasına uygulanan bir vergi türüdür. Standart KDV oranı %19,6'dır. İndirimli oranların, çoğu insan tüketimine yönelik gıdalar ve diğer öğeler olmak üzere %5,5 ve %7'dir. %2,1 oranındaki tercihli oran, bazı süreli yayınlar ve sosyal güvenlik sistemi tarafından geri ödenen ilaçlar için kullanılmaktadır. Bazı işlemler vergiden muaftır.

Fransa'da işlem yapan tüm vergi mükellefleri için KDV mükellefiyeti kaydı yaptırmak zorunludur.

Faaliyetin türüne ve diğer faktörlere dayalı olarak beyanname aylık, üçer aylık veya yıllık olabilir.

Aynı gruba dâhil olan şirketlerin, belli şartlar dahilinde, KDV yükümlülükleri ile ilgili ödemelerini birleştirmeyi tercih etmelerine izin verilir.¹⁰

⁸ http://www.impots.gouv.fr/portal/deploiement/p1/fichedescriptive_1006/fichedescriptive_1006.pdf, s:35, (ErişimTarihi: 03.07.2014)

⁹ http://www.impots.gouv.fr/portal/deploiement/p1/fichedescriptive_1006/fichedescriptive_1006.pdf, s:47, (ErişimTarihi: 03.07.2014)

¹⁰ <http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/taxation3.pdf>, s:38, (ErişimTarihi:05.07.2014)

4.2- Özel Tüketim Vergileri

Fransa'da özel tüketim vergisi, ülke içinde üretilen mallardan tahsil edilen bir vergi türü olarak tanımlanmaktadır. Fransa'daki özel tüketim vergilerinin tipik örnekleri benzin, tütün ve alkol üzerinden alınan vergilerdir. Özel tüketim vergisi bu malların üreticilerine yönelik alınan bir vergi türüdür. Fransa'da, KDV matrahı özel tüketim vergisini de kapsadığından tüketici de dolaylı olarak ÖTV ödemektedir.¹¹

Fransa'da uygulanan özel tüketim vergileri çeşitleri aşağıdaki gibidir.

- Alkol ve Alkol İçeren Ürünlerden Alınan Vergiler: Alkol ve alkol içeren ürünlerden içerdikleri alkol hacimlerine göre alınan vergilerdir.
- Enerji Ürünlerinden Alınan Vergiler: Petrol ürünleri, doğal gaz, kömür gibi enerji ürünlerinden alınan hacimlerine ya da miktarlarına göre hesaplanan vergilerdir.
- Tütün Ürünlerinden Alınan Vergiler: Tütün ürünlerinden alınan ve tutarı maktu veya nispi olarak hesaplanan vergilerdir.
- Eğlence Vergileri: Eğlence üzerinden alınan vergiler, bazı spor alanları dışında, genel sportif faaliyetlerinden ve bahis oyunlarından alınan vergilerdir.
- Kıymetli Madenlerden Alınan Vergiler: Altın, elmas gibi değerleri madenler üzerinden alınan vergilerdir.
- Çevre Kirliliği Vergisi: 1999 yılı bütçe kanunu ile getirilen bu vergi türü, faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine yol açan mükellefler tarafından ödenen vergilerdir. Çevre ve Enerji yönetimi ajansı tarafından tespit edilen mükelleflerden alınan bu vergiler "kirleten öder" prensibine göre alınmaktadır.

5- VARLIK VERGİSİ

Fransa'da 1982 yılından beri genel varlık vergisi alınmaktadır. Bu vergi, ilk olarak 1982 - 1986 yıllarında "Büyük Servetler Vergisi (L'Impôt sur les Grandes Fortunes) adı ile alınmış ve 1989 yılından beri de "Varlık Üzerinden Yıllık Dayanışma Vergisi (L'Impôt Annuel de Solidarité sur La Fortune) (ISF) adı ile alınması sürdürülmektedir. Büyük servetlere sahip gerçek kişilerin genel mal varlığından yıllık olarak alınan varlık vergisi, 2013 yılı itibari ile 500.000 civarında mükellef tarafından ödenen ve yurtdışında tanınmış bir vergi türüdür.

Bununla birlikte, son yıllarda Fransa'da mülkiyet değer artışı ile sermaye bakımından zengin ama gelir açısından zayıf durumda olanların ödemede güçlük yaşadıkları bir vergi türü olmuştur.

Varlık vergisinin konusu, vergileme yılının başlangıcı olan 1 Ocak tarihi itibari ile gerçek kişilerin ailesi itibariyle sahip bulunduğu varlıkların değerinin belli bir tabandan fazla kısmıdır. Tüzel kişiler, bu verginin mükellefi olmazlar.

Verginin mükellefi, mal varlığının değeri, (Aile bireylerinin toplu olarak değerlendirilen mal varlığının değeri) belli bir tabanı aşan gerçek kişilerdir. Bu taban 2013 yılı için 800.000 €'dur. Bekarlar, dul ve boşanmışlar, karşı cinslerle herkes tarafından bilinen yasa dışı bir birliktelikleri olmadıkça, yalnız kendi kişilikleri için vergiye tabi olurlar. Evli çiftler, evlilikteki mal düzenlemeleri ne olursa olsun,

¹¹ http://www.impots.gouv.fr/portal/deploiement/p1/fichedescriptive_1006/fichedescriptive_1006.pdf, s:58, (Erişim Tarihi: 03.07.2014)

servet vergisine birlikte yükümlü olurlar. Herkes tarafından bilinen yasa dışı birliktelikleri olan ayrı cinsiyetteki kişiler de birlikte vergi mükellefi olurlar. Ailenin küçük çocukları, ana ve baba ile birlikte vergilenirler. Fransa da ikametgahı bulunan gerçek kişiler, gerek Fransa içinde, gerekse Fransa dışında bulunan malların tümü üzerinden vergiye tabi olurlar. İkametgahı Fransa dışında bulunanlar ise yalnız Fransa da bulunan malları üzerinden vergi öderler.

2013 yılında uygulanan varlık vergisi tarifesi aşağıdaki gibidir. ¹²

VARLIK VERGİSİ TARİFESİ	VERGİ ORANI
0 €-800.000 € kadar	%0
800.000 € - 1.300.000 € arası	%0,50
1.300.000 € - 2.570.000 € arası	%0,70
2.570.000 € - 5.000.000 € arası	%1
5.000.000 € - 10.000.000 € arası	%1,25
10.000.000 € yukarısı	%1,50

Son dönemlerde varlık vergisi tartışmaları Fransa'da tekrar gündeme gelmiş, hatta bazı iş adamları bu vergiye tepki amacı ile başka ülke vatandaşlığına geçmişlerdir. Kamuoyunda bu vergi ile ilgili tartışmalar sürmektedir.

6- SONUÇ

Avrupa'nın başı çeken ülkelerinden olan Fransa'nın, tarihsel süreci boyunca millî kimliği Avrupalılığından daha önde olmuş bunu da günümüzde de büyük oranda korumayı başarmıştır. Hukuk dünyasında da önemli bir yere sahip olan ülke, birçok hukuk dalında çeşitli ülkelerin ilham kaynağı olmuştur. Ülkemizde de birçok hukuki düzenlemede Fransa'dan örnekler almış ve hukuk sistemimize adapte edilmiştir. Vergi sistemimizde birçok yönden Fransa'ya benzer yönleri olduğu için Fransa'nın vergi sistemi genel hatları ile aktarılmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Fransa Gelir İdaresi Başkanlığı, Kaynak: <http://www.impots.gouv.fr/>.
- Fransa İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, Kaynak: "Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen", http://tr.wikisource.org/wiki/%C4%B0nsan_ve_Yurtta%C5%9F_Haklar%C4%B1_Bildirisi.
- Gelir İdaresi Başkanlığı, "Vergilendirme Bülteni", Kaynak: <http://www.gib.gov.tr/fileadmin/beyannamerehberi/taxation3.pdf>
- www.french-property.com

¹² <http://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculations-tax-liability/rates/> (Erişim Tarihi: 09.07.2014)